

Til lovforslag nr. L 49. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 30. november 1993

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

(Øget aktivering på indkvarteringscentre)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til indenrigsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og indenrigsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal inden for flertallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) ønsker at fremhæve de svar, som indenrigsministeren afgav under Folketingets førstebehandling af lovforslaget. Det fremgår heraf, at det foreliggende lovforslag alene retter sig mod opholdscentre for personer med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., men at indenrigsministeren kan arbejde videre med eventuelt at overføre lovforslagets principper til almindelige asylcentre. Mindretallet er tilfreds med, at dette arbejde forberedes i et udvalg, og ønsker at understrege, at forskellen mellem almindelige asylcentre og opholdscentre for personer fra Bosnien-Hercegovina ikke alene er et spørgsmål om mange forskellige sprog. I almindelige asylcentre kommer personer med vidt forskellige kulturer, vidt forskellige tidligere traumatiske oplevelser samt en fælles usikkerhed om deres fremtid, herunder afgørelsen af deres asylsag. Det kan være en

meget vanskelig baggrund at indføre et egentligt selvforvaltningssystem på; i hvert tilfælde skal det ske med en høj grad af psykologisk indlevelsesevne. På den anden side kan et højere aktivitetsniveau og et større engagement i det daglige arbejde være med til at gøre ventetiden mindre ulidelig og aflede tankerne fra fortiden og fremtiden, hvorfor mindretallet mener, at det er rigtigt, at arbejdet med et selvforvaltningssystem videreføres, men at det eventuelt gøres gennem nogle forsøgsordninger.

Et andet mindretal inden for flertallet (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) bemærker i øvrigt:

Mindretallet har for længe siden indset, at der kan ligge en række besparelser i at lade flygtninge selv varetage en række af de daglige gøremål på centrene såsom rengøring, madlavning, mindre vedligeholdelsesarbejder og meget andet.

Mindretallet er ikke enig i, at Danmark skal modtage så mange flygtninge, men når det er et faktum, at flygtningene er i landet, skal vi sørge for, at flygtningene ikke påfører det danske samfund større udgifter end højst nødvendigt.

Samtidig er det en god aktivering af flygtningene, så de har noget at udfylde dagligdagen med. På den måde skal de ikke bare sidde og kigge ud i luften dag ud og dag ind. Forsla-

get om aktivering er således også et godt medmenneskeligt forslag.

I lovforslagets § 1, nr. 2, foreslås det, at nære familiemedlemmer i særlige tilfælde af humanitær karakter meddeles midlertidig opholdstilladelse her i landet. Med nære familiemedlemmer forstår ministeren børn og ægtefælle, hvilket fremgår af svar på spørgsmål 1.

Med hensyn til definitionen af særlige tilfælde af humanitær karakter oplyser ministeren i svar på spørgsmål 2, at der i alle tilfælde, hvor det drejer sig om børn og ægtefælle, er tale om særlige humanitære grunde. Børn og ægtefælle er således altid en særlig humanitær gruppe.

Når det er tilfældet, er det forkert og urimeligt, at ministeren ikke skriver det direkte i loven. Med den formulering, ministeren benytter

i lovforslagets § 1, nr. 2, giver ministeren indtryk af, at selv i de tilfælde, hvor der er tale om børn og ægtefælle, er det ikke i sig selv nok; der skal tillige være en særlig humanitær begrundelse.

Formuleringen er at stikke blå i øjnene på befolkningen; loven betyder ikke det, der direkte står.

Efter mindretallets opfattelse skal den nye affattelse af § 4, stk. 2, defineres på den måde, at ansøgere ud over at være børn eller ægtefælle til den herboende skal befinde sig i en situation, hvor der er tale om særlige tilfælde af humanitær karakter, således at det at være barn eller ægtefælle ikke i sig selv er nok til familiesammenføring.

Dorte Bennedsen (S) Erling Christensen (S) Lise Hækkerup (S) Lissa Mathiasen (S)

Holger Graversen (S) Ole Espersen (S) Sonja Albrink (CD) Elisabeth Arnold (RV)

Inger Stilling Pedersen (KRF) Grove (KF) fmd. Helge Adam Møller (KF)

John Vinther (KF) Inge Dahl-Sørensen (V) Birthe Rønn Hornbech (V)

Svend Aage Jensby (V) Tom Behnke (FP) Ebba Strange (SF) nfmd.

Nogle af udvalgets spørgsmål til indenrigsministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 1:

»I forhold til forslaget pkt. 2 bedes ministeren bekræfte, at nære familiemedlemmer kun er ægtefæller og mindreårige børn.«

Svar:

Efter ordlyden af forslaget til ændring af bestemmelsen i § 4, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. kan der i særlige tilfælde af humanitær karakter meddeles midlertidig opholdstilladelse her i landet til nære familiemedlemmer til de af §§ 1, 15 og 15a omfattede personer. Forslaget ændrer – bortset fra tilføjelsen vedrørende personer, der er omfattet af § 1 – ikke bestemmelsen i forhold til den gældende lov.

I bemærkningerne til den oprindelige bestemmelse i § 4, stk. 2, jf. Folketingets Retsudvalgs tillægsbetænkning af 20. november 1992 over forslag til lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. (L 41) 1992-93 hedder det:

»Men også i den situation, hvor en del af en familie er indrejst til Danmark inden lovens ikrafttræden fra et område med krigshandlinger eller lignende uroligheder, kan der være særlige tilfælde af humanitær karakter, hvor et nært familiemedlem undtagelsesvis bør kunne meddeles midlertidig opholdstilladelse her i landet.

Ændringsforslaget tilsigter at give adgang til at meddele midlertidig opholdstilladelse i sådanne særlige tilfælde. Udtrykket »nære familiemedlemmer« omfatter ægtefæller og mindreårige børn.«

Det er Indenrigsministeriets opfattelse, at der kan tænkes tilfælde – ud over de udtrykkeligt nævnte persongrupper: ægtefæller og mindreårige børn – hvor stærke humanitære hensyn kan tale for at meddele tilladelse til fami-

liesammenføring. Det kan eksempelvis være i relation til et mindreårigt barn, der er indrejst uledsaget. Såfremt forældrene opholder sig i Bosnien-Hercegovnia og efterfølgende søger om at blive familiesammenført med barnet i Danmark, kan stærke humanitære hensyn tale for at give tilladelse til familiesammenføring.

Efter Indenrigsministeriets vurdering vil det ikke være udelukket at give tilladelse til familiesammenføring i denne situation.

Indenrigsministeriet lægger i den forbindelse vægt på ordlyden af § 4, stk. 2, samt på, at det ikke i bemærkningerne er angivet, at andre persongrupper end ægtefæller og mindreårige børn ikke kan være omfattet af bestemmelsen.

Spørgsmål 2:

»Ministeren bedes give eksempler på, hvilke særlige tilfælde af humanitær karakter der kan give midlertidig opholdstilladelse her i landet for nære familiemedlemmer.«

Svar:

Direktoratet for Udlændinge har over for Indenrigsministeriet oplyst, at direktoratet meddeler opholdstilladelse efter § 4, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. til ægtefæller og mindreårige børn, medmindre der er konkrete forhold, der taler imod at meddele tilladelsen. Direktoratet har endvidere oplyst, at man ud fra en humanitær vurdering tillige meddeler opholdstilladelse efter lovens § 4, stk. 2, til samlevende, såfremt der foreligger dokumentation for samliv på fælles bopæl i 1½-2 år, hvilket svarer til praksis vedrørende familiesammenføring med samlevende efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2.

Indenrigsministeriet kan henholde sig til det af Direktoratet for Udlændinge anførte.